

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Kontaktperson:

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

18.12.2024

HØRINGSSVAR MELDING - REINVESTERING AV SK1 OG SK2

Å Energi viser til NVEs høring av Statnetts melding om reinvestering av Skagerak 1 og Skagerak 2 (SK1 og SK2). Vi vil benytte anledningen til å komme med noen overordnede synspunkter på hvilken samfunnsnytte mellomlandsforbindelser som SK1 og SK2 gir. For spesifikke kommentarer til det foreslåtte utredningsprogrammet, viser vi til høringssvaret fra Glitre Nett.

Å Energis utgangspunkt er at SK1 og SK2 er deler av et verdifullt nettverk av mellomlandsforbindelser som har hatt stor samfunnsnytte for Norge. Dette bør veie tungt når prosessen for å vurdere fornyelse av disse to konkrete forbindelsene skal i gang. En konsekvensutredning vil gi anledning til å belyse konsekvensene for samfunnet på en helhetlig måte.

En vurdering av Norges kraftforbindelser til utlandet bør ta inn over seg at den geopolitiske usikkerheten har økt. Samfunnskritisk infrastruktur, som kraftforsyningen, er sårbar for angrep og sabotasje. Det nordiske kraftsamarbeidet har vært til gjensidig nytte for Norge og våre naboland, og når omverdenen blir mer uforutsigbar, bør Norge søke et enda tettere samarbeid med våre naboer. Å redusere utvekslingskapasiteten til et nordisk naboland vil innebære det motsatte, og sende et negativt signal i denne situasjonen.

Vi mener det er godt belegg for å si at de eksisterende mellomlandsforbindelsene så langt har bidratt positivt til norsk verdiskaping og kraftforsyningssikkerhet. Særlig vil vi påpeke at det i et værbasert kraftsystem som det norske kan være stor variasjon i tilsig til vannmagasinene. I perioden 1960-2018 var forskjellen mellom det våteste året (1990) og det tørreste (1996) så mye som 79 TWh.¹

Siden 2006 har Norge i tre år importert mer kraft enn vi har eksportert til naboland over ett år, mens vi de andre årene har produsert mer kraft enn vi har hatt behov for. Det har derfor stor verdi for Norge å kunne importere kraft i perioder der Norge har lite vann tilgjengelig.

Nytten av et robust nettverk av mellomlandsforbindelser forsterkes av at det nå bygges ut mye ny uregulerbar kraft i landene rundt oss. Første halvår i 2024 var første gang i historien at vind- og solkraft produserte mer elektrisitet enn fossile energikilder i Europa. Når det er høy produksjon av vind- og solkraft, kan Norge importere til priser nær eller under null, og vannet i magasinene kan spares til et tidspunkt det er mer bruk for kraften.

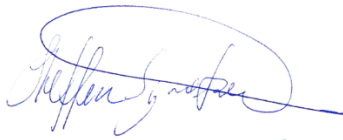
¹ https://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_50.pdf

Denne muligheten til å utveksle kraft har samtidig gjort det mulig for Danmark å bygge ut mer fornybar og fase ut mer fossil energibruk enn det som ellers ville vært mulig. Fornybarandelen i dansk kraftmiks økte fra 46,9% i 2015 til 77,2% i 2024. Dette er nøkkelen til at Danmark har redusert sine klimagassutslipp med 47% siden 1990.

Vi vil også fremheve det lange tidsperspektivet for en eventuell reinvestering. Statnett skriver i sin melding at planlagt idriftsettelse av anlegget er 6 til 8 år etter konsesjonsvedtak. Gitt den forventede fremdriften for selve konsesjonsprosessen, kan de nye forbindelsene ventes være i drift tidligst på midten av 2030-tallet. De senere år har vi observert store endringer i det nordiske og europeiske kraftsystemet, en utvikling som må ventes også i årene fremover. Den europeiske kraftmiksen vil fortsette å endres, og domineres av ny fornybar kraft som i hovedsak er uregulerbar. Dette kan gi både muligheter og utfordringer for Norge. Det vesentlige i denne sammenheng er at gitt den høye omstillingstakten i Europa, vil det være uklokt å ta beslutninger basert på et øyeblikksbilde av kraftmarkedet i dag. Bekymringer omkring prisvirkninger og prisforskjeller internt i Norge er legitime, men bør ikke brukes som argument mot å starte prosessen for å utrede fornyelse av SK1 og SK2, som er den nåværende problemstillingen.

Som regionalt nettselskap berøres Glitre Nett av flere forhold i det foreslåtte utredningsprogrammet. Glitre Nett redegjør for dette i et eget høringssvar.

Med vennlig hilsen

Steffen Syvertsen
Konsernsjef
Å Energi AS